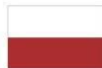

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

ATLAS DOBRYCH PRAKTYK WSPIERANIA OBYWATELI PAŃSTW TRZECICH W PORTUGALII

w ramach projektu „Siła integracji” nr FELU.08.03-IP.02-0003/24

Działanie 8.3 Integracja społeczno-gospodarcza Obywateli Państw Trzecich

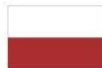
Priorytet VIII Zwiększanie spójności społecznej

programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Europejski Dom Spotkań –

Fundacja Nowy Staw

Lublin, czerwiec 2025 r.

WSTĘP

W ramach projektu „Siła integracji”, FELU.08.03-IP.02-0003/24 współfinansowanego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, w dniach 31 maja - 6 czerwca 2025 r. odbyła się wizyta studyjna w Portugalii, której celem było poznanie dobrych praktyk na rzecz wspierania Obywateli Państw Trzecich. W wizycie uczestniczyli przedstawiciele Europejskiego Domu Spotkań-Fundacji Nowy Staw.

1. Historia migracji

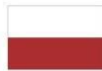
- **Emigracja:** Przez wiele dekad Portugalia była krajem emigracyjnym. Od XIX wieku do końca XX wieku wielu Portugalczyków wyjeżdżało za granicę – głównie do Francji, Luksemburga, Niemiec, Szwajcarii, USA i Brazylii – w poszukiwaniu lepszych warunków życia.
- **Imigracja:** Od lat 80. XX wieku sytuacja zaczęła się zmieniać. Portugalia, szczególnie po przystąpieniu do UE w 1986 roku, zaczęła przyciągać coraz więcej imigrantów.

2. Imigracja – obecny stan

- **Liczba imigrantów:** W 2024 roku w Portugalii mieszkało ponad **800 tys. imigrantów**, co stanowiło ok. 8% całej populacji.
- **Główne kraje pochodzenia:**
 - Brazylia (największa grupa imigrantów)
 - Kap Verde
 - Angola
 - Nepal
 - Indie
 - Ukraina
 - Chiny
- **Przyczyny imigracji:**
 - Lepsze warunki życia i pracy
 - Stabilna sytuacja polityczna
 - Liberalne prawo imigracyjne
 - Członkostwo w UE (dla obywateli krajów członkowskich)

3. Polityka migracyjna

- Portugalia prowadzi stosunkowo **liberalną politykę imigracyjną**.
- Istnieje wiele programów integracyjnych wspierających imigrantów, np. w zakresie nauki języka portugalskiego, dostępu do edukacji i rynku pracy.
- W 2022 roku utworzono **Agencję ds. Migracji i Azylu (AIMA)**, która zastąpiła dawny SEF (Serviço de Estrangeiros e Fronteiras).

4. Wyjazdy Portugalczyków (emigracja)

- Mimo wzrostu imigracji, emigracja nadal istnieje.
- Główne kierunki emigracji: Szwajcaria, Francja, Wielka Brytania, Niemcy.
- Przyczyny emigracji:
 - Poszukiwanie lepiej płatnej pracy
 - Kryzys gospodarczy (szczególnie po 2008 roku)

5. Wyzwania i perspektywy

- **Starzejące się społeczeństwo** i niski przyrost naturalny sprawiają, że imigracja jest kluczowa dla zachowania równowagi demograficznej i siły roboczej.
- **Integracja** imigrantów i walka z dyskryminacją to ważne cele polityki społecznej.

Na dzień 31 maja 2025 roku, sytuacja migracyjna w Portugalii prezentuje się następująco:

Liczba imigrantów

- 1,04 miliona – liczba cudzoziemców posiadających zezwolenie na pobyt w Portugalii w 2023 roku, co stanowi około 10% całej populacji kraju,

- 1,4 miliona – łączna liczba osób urodzonych za granicą, w tym naturalizowanych obywateli, co daje około 16,5% populacji.

Pochodzenie imigrantów

- Brazylijczycy – stanowią największą grupę cudzoziemców, liczącą około 368 000 osób, co stanowi 31% całej obcej populacji.

- Obywatele krajów UE – około 182 000 osób, co stanowi 12% cudzoziemców w Portugalii.

- Obywatele krajów spoza UE – około 858 000 osób, w tym m.in. obywatele Angoli, Wysp Zielonego Przylądka, Nepalu, Chin, Indii, Ukrainy i USA.

Dynamika migracji

Wzrost liczby cudzoziemców: wzrost o 33,6% w 2023 roku w porównaniu do roku poprzedniego.

Zezwolenia na pobyt: w 2023 roku wydano rekordową liczbę 329 000 zezwoleń na pobyt, z czego około 12% przypadło obywatelom krajów UE.

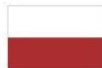
Od 2008 roku, około 342 000 osób uzyskało obywatelstwo portugalskie, z czego najwięcej obywateli pochodziło z Brazylii, Ukrainy, Angoli, Wysp Zielonego Przylądka i Nepalu.

Geografia osiedlenia

Regiony przyjmujące najwięcej imigrantów: Lisbona, Algarve i Setúbal, gdzie mieszka około 63,5% cudzoziemców.

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wkład w gospodarkę

Składka na ubezpieczenie społeczne: w 2022 roku cudzoziemcy wnieśli około 1,86 miliarda euro, otrzymując w zamian około 257 milionów euro świadczeń socjalnych, co daje nadwyżkę około 1,6 miliarda euro.

Polityka migracyjna

Nowy plan migracyjny: wprowadzono program mający na celu usprawnienie procesów migracyjnych, w tym rewizję programu "Złotej Wizy" dla inwestorów spoza UE.

Opozycja polityczna: Partia Chega zyskała na popularności, podkreślając kwestie związane z imigracją i bezpieczeństwem, co wpłynęło na debatę polityczną w kraju.

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

lubelskie
Smakuj życie!

DOBRE PRAKTYKI W POSZCZEGÓLNYCH ORGANIZACJACH

1.

Data spotkania: 2.06.2025

Nazwa organizacji: Campus Universitário do Alto da Ajuda, Sociologia

Adres: Rua Almerindo Lessa - 1300 - 663, Lisboa

Tel: +351 213 619 430

Adres strony www organizacji/media społecznościowe:

<https://www.ulisboa.pt/en/unidade-organica/instituto-superior-de-ciencias-sociais-e-politicas>

<https://www.facebook.com/ISCSP.ULISBOA/>

Osoba do kontaktów: Professora Auxiliar do ISCSP-Ulisboa, PhD Sociologia

Profil działalności: Uniwersytet, realizacja badań dotyczących migracji.

Kontekst:

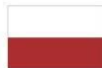
Istnieją 3 punkty do usankcjonowania polityki migracyjnej:

- polityczno-prawny,
- badawczy,
- statystyczny.

Trwa dyskusja na temat tego jak zmierzyć poziom integracji migrantów. Czy poprzez to, że pracują i mają dzieci w szkołach, opłacają składkę ubezpieczeniową?

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Do lat 90-tych Portugalia eksportowała od siebie migrantów, potem nastąpiło zjawisko odwrotne: zaczęły przybywać osoby z byłych kolonii portugalskich, np: Brazylia, Mozambik, Wyspy Zielonego Przylądka, Angola. Część migrantów to byli rodowici Portugalczycy, którzy zaczęli wracać do Portugalii.

W 2010 r. Portugalia była drugim krajem w Europie (po Włoszech) najbardziej starzejącego się społeczeństwa. W latach 2011-2017 nastąpił kryzys ekonomiczny. Saldo ludności – negatywne: więcej zgonów niż narodzin, więcej emigrantów niż imigrantów.

W roku 2023 w Portugalii było 1.044.606 migrantów.

W roku 2024 – 1,5 mln migrantów.

2.

Data spotkania: 2.06.2025

Nazwa organizacji: CRESCER

Adres: Largo Ramada Curto, 5C, 1800-327 Lisboa

Tel: +351 914 523 230

Adres strony www organizacji/media społecznościowe:

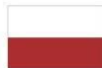
<https://crescer.org/en/>

Osoba do kontaktu: Sofia Henriques, telefon: +351 965 679 625, TERESA BETTENCOURT, e-mail: teresabettencourt@crescer.org

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Profil działalności:

Organizacja CRESCER z siedzibą w Lizbonie prowadzi różnorodne programy wspierające migrantów i uchodźców, takie jak projekt No Border, który oferuje pomoc społeczną, psychologiczną, prawną oraz wsparcie w integracji społecznej. W zespole CRESCER znajduje się wielu specjalistów, w tym koordynatorzy, psycholodzy i mediatorzy międzykulturowi, którzy pracują na rzecz wsparcia i integracji osób z doświadczeniem migracyjnym.

Stowarzyszenie działa od 2001 r. Stowarzyszenie posiada różne punkty w Lizbonie. Trzy obszary działania: osoby bezdomne, narkomani, uchodźcy.

Ważnym obszarem działań jest redukcja działań ryzykownych. Przedstawiciele działają na ulicy lub idą do domów osób, które wspierają. Dla osób biednych jest to zawstydzające. Rzadko oni sami próbują coś zmienić w życiu, dlatego przedstawiciele organizacji jako pierwsi wychodzą z pomocą do tych osób. Spotykają się w meczetach z muzułmanami.

Minimalizacja ryzyka brania narkotyków: jeśli ktoś chce brać dalej narkotyki, to on tylko minimalizują ryzyko poprzez uświadamianie o czystości strzykawek.

Od 2001 r. działają multidyscyplinarne zespoły mające wiedzę np. gdzie są narkomani. Chodzi z nimi pielęgniarka. Próbuje zrozumieć dlaczego te osoby zeszły na złą drogę. Osobom, które mają rany czy skaleczenia pokazują gdzie jest przychodnia.

Migrant/uchodźca jak ma nadany numer pacjenta to może korzystać z przychodni, nawet jak nie ma ubezpieczenia. Ale teoretycznie wszyscy mogą skorzystać z przychodni (z publicznej służby zdrowia). Przedstawiciele stowarzyszenia idą z taką osobą do przychodni i proszą, żeby daną osobę przyjąć, nie posiadającą nadanego numeru. Jeżeli przychodnia odmawia przyjęcia danej osoby, to oni przychodzą tam ponownie z prawnikiem i piszą skargę na przychodnię. Nie zostawiają nikogo bez pomocy. Idą wówczas z taką osobą do innej przychodni. Informują migrantów o prawie skorzystania z przychodni.

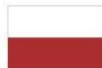
Przedstawiciele organizacji wspierają zarówno Portugalczyków jak i migrantów – w takim samym stopniu. Dostarczają osobom potrzebującym wodę, jedzenie, wsparcie psychologiczne, środki czystości.

Dobre praktyki:

„Housing First” – „Mieszkalnictwo pierwsze”. Takie projekty zaczęły się w USA. Skierowane są do bezdomnych, a finansowane przez pomoc społeczną i władze samorządowe. W Portugalii co 3cie mieszkanie jest wynajmowane na zasadzie najmu krótkoterminowego (opłaty wynoszą średnio 800 Euro za tydzień). Pomagając osobom bezdomnym – nie wymaga się aby przestały pić czy brać narkotyki i od tego uwarunkowane jest udzielenie pomocy. Pomaga się nawet takim uzależnionym osobom – żeby czuły się bezpiecznie, miały dom i przestały brać narkotyki czy pić. Bezdomni po otrzymaniu mieszkania, zaczynają pracować. W ten sposób są oni zmotywowani aby wyjść z nałogu. W Portugalii są zarówno noclegownie jak i mieszkania dla osób bezdomnych. Jest 140

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

lubelskie
Smakuj życie!

domów/mieszkań wynajętych przez NGO od prywatnych osób, które wiedzą, że tam będą mieszkały osoby bezdomne. W każdym mieszkaniu mieszka tylko jedna osoba lub ewentualnie ze swoją rodziną. Nie łączy się w mieszkaniach po kilka osób. Jeżeli ktoś jest chory psychicznie to też może dostać mieszkanie. Jeżeli osoba da sobie pomóc i będzie pozwalała przyjść do siebie i „prowadzić siebie”, monitorować siebie – to daje jej się mieszkanie. To jest jedyne kryterium. W tych 140 domach/mieszkaniach zostało zintegrowanych 159 osób. 90% osób wychodzi w ten sposób z nałogów. Organizacja posiada 10 lat doświadczenia w tym systemie działania. Nie ma limitu okresu na jaki jest przyznawane mieszkanie.

Osoby wspierane mają 200 Euro ubezpieczenia. I Stowarzyszenie odciąga 30% z tej kwoty za udostępnione mieszkanie. Potem, jak już wspierane osoby pracują to płacą za mieszkanie 30% swojej pensji.

Organizacja od 2016 r. pracuje z migrantami. Pomysł wsparcia pochodzi z Urzędu Miasta w Lizbonie. Uchodźcy/migranci dostają na 18 miesięcy mieszkanie ale są zobowiązani żeby szukać pracy i uczyć się języka portugalskiego. Co tydzień są monitorowani w mieszkaniach.

W ramach projektu „Najpierw dom” – co roku wspieranych jest ok 60-70 osób. W 2016 r. dominowały osoby z Syrii i Iraku, w 2021 z Afganistanu, obecnie z Afganistanu i Iranu, Sudanu, Jemenu. Ważne jest indywidualne podejście. Realizują też programy łączenia rodzin. W ostatnim roku pomocy udzielono około 300 osobom (łącznie migranci i inne osoby). Czasem jest to pomoc jednorazowa, czasem długoterminowa.

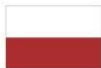
Realizowany jest też projekt POW GEN (Power Generation) – uczenie się języka portugalskiego migrantów, żeby mogli pracować w odnawialnych źródłach energii.

„**POWGEN**” to międzynarodowy projekt mający na celu ułatwienie integracji zawodowej obywateli państw trzecich (TCN) poprzez oferowanie certyfikowanych szkoleń w sektorach renowacji i energii odnawialnej, a także usług dopasowywania ofert pracy między stażystami a firmami. Realizuje to poprzez:

- **Identyfikacja najlepszych praktyk** w zakresie włączenia zawodowego;
- **Zaangażowanie** beneficjentów, firm i specjalistów w projekt;
- **Rozwój umiejętności** specjalistów pracujących z obywatelami państw trzecich;
- **Wdrożenie pięciu lokalnych projektów pilotażowych** (Lizbona, Barcelona, Frankfurt, Neapol i Perugia);
- **Nawiązanie partnerstw z firmami** w celu ułatwienia odbywania staży i możliwości zatrudnienia dla stażystów;
- **Rzecznictwo na rzecz zmian polityki** dotyczącej włączenia zawodowego migrantów;
- **Podnoszenie świadomości**, promowanie innowacji i rozpowszechnianie wyników projektu, podkreślające korzyści płynące z inkluzywnych miejsc pracy

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

lubelskie
Smakuj życie!

3.

Data spotkania: 2.06.2025

Nazwa organizacji: Fundação Calouste Gulbenkian

Adres: Av. de Berna, 45 A, PT 1067-001 Lisboa, Portugal

Tel: (+351) 21 782 3547, hseabra@gulbenkian.pt

Adres strony www organizacji/media społecznościowe:

<https://www.gulbenkian.pt>

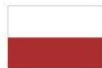
<https://www.facebook.com/fcgulbenkian>

Osoba do kontaktu: Hugo Martinez de Seabra

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

lubelskie
Smakuj życie!

Profil działalności:

W Fundacji pracuje 450 osób. Działalność jest rozszerzana na różne kraje.

- Kultura i sztuka

Muzeum Calouste Gulbenkian – mieści kolekcję założyciela: starożytne artefakty (egipskie, mezopotamskie), islamskie, grecko-rzymskie, a także sztukę zachodnią – w tym dzieła takich mistrzów jak Rembrandt, Monet czy Lalique.

Centro de Arte Moderna (CAM) – prezentuje sztukę współczesną portugalską i międzynarodową, niedawno przeszło modernizację projektu Kengo Kuma, łącząc przestrzeń wewnętrzną z ogrodem zgodnie z koncepcją „engawa”.

- Muzyka i występy

Orkiestra i Chór Gulbenkian – codzienne koncerty klasyczne, jazzowe, operowe i muzyka współczesna (np. Requiem Mozarta, koncerty Beethovena) w imponującym Wielkim Audytorium (1228 miejsc).

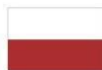
Liczne wydarzenia edukacyjne i pogramy muzyczne, jak festiwale, seanse teatralne i rodzinne recitale.

- Edukacja i społeczność

„Descobrir” – bogata oferta warsztatów, oprowadzania, koncertów i działań edukacyjnych dla dzieci, młodzieży, rodzin, grup szkolnych i turystycznych

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

gulbenkian.pt

Program Gulbenkian Culture – wspiera literaturę, kino, teatr i sztuki performatywne; organizuje konferencje, debaty, wydarzenia „Gulbenkian Convida...”, promując innowacje i rozwój artystyczny.

- Ogród i przestrzeń

Rozległe ogrody (ok. 7–9 ha), zaprojektowane z małymi "microlandszafami", stawami i ścieżkami – tworzą zielony azyl w centrum Lizbony.

Amfiteatr plenerowy (ok. 1000 miejsc) przy jeziorze – miejsce koncertów i pokazów tanecznych, zwłaszcza latem.

- Nauka i wspieranie społeczności

Instytut Gulbenkian de Ciência – zaawansowane centrum badań biologicznych i medycznych pod Lizboną, choć oddzielone przestrzennie od głównego kompleksu.

Dotacje i stypendia – wsparcie inicjatyw w dziedzinie edukacji, nauki, społeczeństwa obywatelskiego i współpracy z krajami PALOP, Armenią i nie tylko.

Działania na rzecz integracji migrantów i uchodźców

Fundacja Calouste Gulbenkiana odgrywa kluczową rolę w promowaniu integracji migrantów i uchodźców poprzez finansowanie projektów, wspieranie organizacji pozarządowych oraz inicjowanie debat publicznych. Jej działania obejmują zarówno pomoc humanitarną, jak i długofalowe strategie integracyjne, czyniąc ją jednym z najważniejszych podmiotów w tej dziedzinie w Portugalii i Europie.

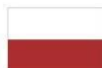
Obecnie priorytetem działań nie są migranci, a zdrowie psychiczne i opiekunowie osób starszych. Wielu migrantów jest opiekunami osób starszych. Priorytetem też są artystyczne praktyki zmiany wizerunku miasta poprzez sztukę (teatr, muzyka, fotografia).

Wsparciem objęto 1.500 lekarzy i pielęgniarek, którzy przyjechali z Ukrainy, Białorusi i Mołdawii, aby nauczili się języka portugalskiego i zrobili nostryfikację.

Jedną z inicjatyw to dostarczenie muzyki klasycznej do szkół w biednych dzielnicach do młodocianych przestępców (pomysł skopiowany z Ameryki Południowej). Orkiestra rozpoczęła grać w składzie 15 osób, obecnie gra 5.000 osób. To jest działanie nie tylko dla migrantów.

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dobre praktyki Fundacji skierowane do migrantów i uchodźców:

1. PARTIS – Sztuka jako narzędzie integracji

Program PARTIS (Práticas Artísticas para a Inclusão Social) to flagowy projekt Fundacji wspierający organizacje społeczne i artystyczne wykorzystujące sztukę w integracji społecznej migrantów i uchodźców.

Dobre praktyki w ramach PARTIS:

- **„RefugiActo”** – teatr społeczny z udziałem uchodźców, oparty na osobistych historiach. Uczestnicy rozwijają kompetencje językowe, społeczne i emocjonalne.
- **Warsztaty muzyczne i taneczne** – np. z użyciem tradycyjnych instrumentów z krajów pochodzenia migrantów (Afryka, Bliski Wschód), promujące tożsamość i dialog kulturowy.
- **Mural artystyczny w przestrzeni publicznej** – wspólne projekty migrantów i lokalnych artystów pokazujące ich obecność w społeczeństwie.

Dlaczego działa: sztuka jako bezsłowny język ułatwia komunikację i przynależność, a udział w projektach wzmacnia podmiotowość uczestników.

2. Playgrounds for Inclusion – edukacja dla dzieci uchodźców

Projekt wspierający **edukację przedszkolną i integrację dzieci migranckich (3–6 lat)**, realizowany w Lizbonie przy wsparciu Fundacji Gulbenkiana.

Dobre praktyki:

- zajęcia w języku ojczystym + portugalskim,
- rozwój przez zabawę, sztukę i wspólne posiłki,
- wsparcie rodzin, zwłaszcza samotnych matek.

Dlaczego działa: zapewnienie dzieciom bezpiecznej przestrzeni sprzyja adaptacji, a jednocześnie umożliwia rodzicom podjęcie pracy lub nauki języka.

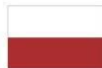
3. Wsparcie edukacyjne i szkolne

Fundacja promuje **inkluzję dzieci migrantów w szkołach publicznych**, m.in. poprzez:

- szkolenia dla nauczycieli z zakresu międzykulturowości,
- wspieranie zatrudnienia **mediatorek i mediatorów kulturowych** (często migrantów z doświadczeniem),

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- finansowanie badań i raportów nt. migracji i edukacji.

Dlaczego działa: szkoła to jeden z najważniejszych punktów styku migrantów ze społeczeństwem; inkluzywna edukacja zapobiega marginalizacji dzieci.

4. EPIM – wsparcie polityk migracyjnych w UE

Fundacja Gulbenkiana jest jednym z założycieli **EPIM (European Programme for Integration and Migration)** – konsorcjum fundacji wspierającego organizacje pracujące nad:

- prawami uchodźców,
- dostępem do azylu,
- włączaniem migrantów w życie społeczne i gospodarcze.

Dobre praktyki:

- granty dla lokalnych NGO w Portugalii i innych krajach UE,
- raporty polityczne i monitoring systemów azylowych,
- promowanie uczestnictwa migrantów w życiu publicznym.

Dlaczego działa: wspólne, długofalowe strategie mają realny wpływ na kształt polityk narodowych i unijnych.

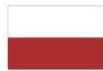
5. Innowacje społeczne i cyfrowe

- **Hack for Good (Techfugees + Gulbenkian)** – hackathony, w których zespoły projektują **aplikacje dla uchodźców** (np. mapy usług, tłumacze, platformy edukacyjne).
- **Cyfrowa inkluzja** – np. wsparcie w dostępie do Internetu i sprzętu dla młodzieży migranckiej w czasie pandemii.

Dlaczego działa: technologia ułatwia szybki dostęp do informacji i zwiększa samodzielność migrantów.

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

4

Data spotkania: 3.06.2025

Nazwa organizacji: International Organization for Migration (IOM)

Adres: Rua das Pedras Negras, 16, 1100-534 Lizbona

Tel: +351.2 132 42 9 40 do 48

Adres strony www organizacji/media społecznościowe:

<https://portugal.iom.int/>

<https://www.facebook.com/oimportugal/>

Osoba do kontaktu: Barbara BORREGO

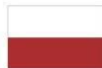
Profil działalności:

Agencja ONZ, która wspiera rządy w zarządzaniu migracjami, promując ich uporządkowany i godny przebieg. Zajmuje się m.in. pomocą humanitarną, integracją migrantów, powrotami dobrowolnymi, przeciwdziałaniem handlowi ludźmi oraz doradztwem w zakresie polityk migracyjnych.

15% społeczeństwa w Portugalii stanowią migranci, głównie z Brazylii (prawie 370 tys.), Angolii (55 tys.), Cabo Verde (48 tys.). To są migranci oficjalni, ale w rzeczywistości jest ich więcej.

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dobre praktyki:

1. Wsparcie integracji migrantów z ACM

Projekt „Portugal: Enhancing Migrant Integration Services” realizowany we współpracy z Europejską Komisją i High Commission for Migration (ACM):

- Usprawnienie systemu koordynacji integracji migrantów i odpowiednich mechanizmów wsparcia na różnych szczeblach administracji,
- Rozwój cyfrowych platform ułatwiających dostęp migrantów do usług państwowych (np. opieka zdrowotna, zabezpieczenie społeczne),
- Szkolenia dla pracowników ACM z zakresu mediacji międzykulturowej oraz obsługi migrantów.

2. Zdrowie migrantów

Projekt „Fostering Integration by Addressing Health Equity”:

- Standaryzacja i ocena dostępności usług zdrowotnych dla migrantów przez warsztaty i narzędzia samooceny,
- E-learning dla pracowników służby zdrowia (276 osób) uczący o migracji, mediacji międzykulturowej, prawach migracyjnych i aspektach psychospołecznych,
- Materiały informacyjne (ulotki) w 10 językach, ułatwiające migrantom zrozumienie swoich praw w systemie opieki zdrowotnej.

3. Dobrowolny powrót i reintegracja (ARVoRe)

Program wsparcia migracji powrotnej:

- Pomoc w powrocie migrantów do krajów pochodzenia, z bezpiecznym transportem i wsparciem reintegracyjnym.
- Etapy: od indywidualnej informacji i wsparcia psychospołecznego, przez organizację podróży, po wsparcie w kraju docelowym (np. kursy, pomoc finansowa do 2000 €).

Pomoc w zakupie biletu. W 2024 r. pomoc uzyskało w ten sposób 700 osób.

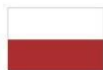
4. Łączenie migrantów z rynkiem pracy

Projekt “Displaced Talent for Europe” (DT4E), prezentowany podczas Web Summit 2023 w Lizbonie:

- Platforma łącząca wykwalifikowanych migrantów z rynkami pracy w Europie (m.in. Portugalia), oparta na bazie Talent Beyond Boundaries z 75 tysiącami profili,
- Zwiększenie udziału migrantów w programach przeniesień i zatrudnienia w krajach europejskich.

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

5. Projekt dla dzieci, które same przyjechały do Portugalii (np. łodziami czy ciężarówką)

Dzieci przyjmowane są w Lizbonie w 4-5 domach dla dzieci portugalskich. Dziecko posiada „opiekuna prawnego” oraz wspierane jest też przez dyrektora domu. Dzieci chodzą do szkół publicznych. Dzieci w Portugalii mogą pracować od 16 roku życia jeżeli się uczą.

6. Projekt dla uchodźców z Afganistanu przebywających w campach w Egipcie i Turcji.

Rząd finansuje wsparcie od 2024 r dla 300 osób rocznie. Próbuje się przenieść uchodźców afgańskich do Portugalii. Środki też pochodzą z Unii Europejskiej. Kwota wsparcia na 1 osobę na rok to 10 tysięcy Euro (na wyżywienie, zakwaterowanie). W campach przeprowadzane są badania medyczne, odbywają się 4-dniowe szkolenia dotyczące wiedzy o Portugalii i jej kulturze. Istnieje specjalny podręcznik 200 stronicowy dotyczący m.in. takich zagadnień jak: ubezpieczenie społeczne, podatki, dostęp do służby zdrowia. Uchodźcom mówi się też, żeby nie mieli zbyt wysokich oczekiwań: że w Portugalii będą pracować nie w swoich zawodach, za niskie wynagrodzenia. Organizowane są połączenia on-line, żeby uchodźcy zobaczyli w jakich ośrodkach będą przebywać w Portugalii. W ramach kwoty wsparcia 10 tys Euro próbuje się też uchodźcom znaleźć pracę.

5.

Data spotkania: 3.06.2025

Nazwa organizacji: Lisbon Project

Adres strony www organizacji/media społecznościowe:

<https://www.lisbonproject.org>

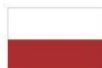
<https://www.facebook.com/LisbonProjectAssociation/>

<https://www.instagram.com/lisbonprojectassociation/>

Osoba do kontaktów: Gabriela Faria – CEO, e-mail: eva@lisbonproject.org, telefon: + 351 961 740 421

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

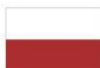
Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

lubelskie
Smakuj życie!

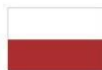
Profil działalności

- **Lokalizacja i powstanie:** Lisbon Project została założona w 2017 roku w Lizbonie przez Gabrielę Faria wraz z grupą współpracowników, z zamiarem udzielenia wsparcia migrantkom i uchodźcom napotykającym bariery integracyjne
- **Zasięg i beneficjenci:** Aktualnie zarejestrowano ponad 7 400 osób korzystających z ich programów. Dotychczas wsparto ponad 3 500 migrantów/uchodźców, w tym narodowości nigerskiej, pakistańskiej, bangladeskiej, brazylijskiej, nepalskiej
- **Organizacja:** Działa w oparciu o niewielki zespół (6 pracowników), wspierany przez ok. 200 wolontariuszy i ponad 30 stażystów

Wartości organizacji

- **Misja i wizja:** „Budować wspólnotę, która integruje i daje władzę migrantkom i uchodźcom” oraz dążenie, by każda osoba poczuła się „jak w domu w Portugalii”
- **Wartości kluczowe:** empatia, doskonałość, odpowiedzialność i wspólnota. Działają w duchu nauk Jezusa Chrystusa – relacje budowane z miłością, otwartością i wrażliwością. Empatia – to jedna z fundamentalnych wartości Lisbon Project i podstawa wszystkich ich działań. Organizacja kieruje się głębokim zrozumieniem sytuacji osób migrujących – ich lęków, wyzwań i nadziei. Każdy program, od lekcji języka po wsparcie prawne czy wspólne posiłki, tworzony jest z myślą o tym, by migrantki i migranci poczuli się usłyszani, zrozumiani i zaopiekowani.

Empatia w Lisbon Project to coś więcej niż współczucie – to aktywne słuchanie, obecność i realna odpowiedź na potrzeby drugiego człowieka. Zespół i wolontariusze starają się patrzeć na świat oczami osób, które przyjechały do Portugalii często w dramatycznych okolicznościach, i właśnie na tym budują relacje oparte na zaufaniu i szacunku. Dzięki empatii możliwe jest tworzenie bezpiecznej przestrzeni, w której każdy może mówić o swoich trudnościach, prosić o pomoc bez wstydu i stopniowo odzyskiwać poczucie godności i sprawczości.

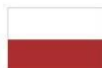

- **Kultura wspólnotowa:** przestrzeń „otwartych drzwi”, gdzie ludzie mogą korzystać z kuchni, wspólnych posiłków, rozmów, co wzmacnia poczucie przynależności i odwagi do działania
- W Lisbon Project **nie ma podziałów** – wszyscy, niezależnie od pochodzenia, wyznania czy statusu, są częścią jednej wspólnoty. Organizacja buduje przestrzeń, w której każdy czuje się mile widziany, równy i ważny.

Dobre praktyki wspierania migrantów i uchodźców

1. Community Life – życie wspólnotowe

- Regularne wydarzenia: Family Friday, Community Dinner, Better Together (grupa wyłącznie dla kobiet), Youth Explore i Holiday Club dla dzieci i młodzieży, „Lisbon & Beyond” – wycieczki integracyjne.
- Aktywności budujące relacje między migrantami a lokalną społecznością, sprzyjające wzajemnemu poznaniu i redukcji stereotypów
- W Lisbon Project życie wspólnotowe jest jednym z fundamentów integracji. Organizacja tworzy przestrzeń, w której migranci i uchodźcy mogą budować relacje, odpoczywać, uczyć się i wzajemnie wspierać – niezależnie od wieku, płci czy pochodzenia. Regularne spotkania i wydarzenia mają charakter otwarty, nieformalny i są organizowane przez wolontariuszy wspólnie z uczestnikami. To właśnie tutaj nawiązywane są przyjaźnie, rodzi się zaufanie i poczucie przynależności do lokalnej społeczności.
- *Family Friday (można to wpisać, ale jak będzie brakowało miejsca nie trzeba)*
- Cotygodniowe popołudniowe spotkania dla całych rodzin, podczas których dzieci mogą się bawić, a dorośli rozmawiają przy kawie i ciście. Często organizowane są też zajęcia tematyczne – gry planszowe, warsztaty artystyczne, wspólne oglądanie filmów.
- *Community Dinner – wspólne kolacje*
- To jedno z najbardziej charakterystycznych wydarzeń Lisbon Project. Raz w miesiącu odbywa się wspólna kolacja dla całej społeczności – migranci, wolontariusze, pracownicy i mieszkańcy Lizbony spotykają się przy stole. Każdy może przynieść danie z własnego kraju lub pomóc w gotowaniu. Jest to przestrzeń, gdzie różne kultury spotykają się w sposób naturalny i radosny – przez jedzenie, rozmowy, muzykę i śmiech. Dla wielu osób to pierwsza okazja, by poczuć się częścią czegoś większego.
- *Better Together – grupa dla kobiet*
- Program stworzony z myślą o kobietach migranckich, które często doświadczają podwójnego wykluczenia – jako cudzoziemki i kobiety. Spotkania odbywają się regularnie i obejmują zarówno rozmowy o codziennych wyzwaniach, jak i warsztaty rozwojowe (np. o pewności siebie, zdrowiu psychicznym, prawach kobiet). To bezpieczna przestrzeń do dzielenia się i wzmacniania.
- *Youth Explore i Holiday Club*
- Działania skierowane do dzieci i młodzieży, szczególnie w okresach wakacyjnych lub ferii. Młodzi uczestnicy biorą udział w zajęciach edukacyjnych, grach terenowych,

- sportach, wycieczkach, a także projektach artystycznych. Programy te nie tylko zapewniają opiekę i rozrywkę, ale też uczą współpracy, empatii i budują poczucie własnej wartości.
- *Lisbon & Beyond – integracyjne wycieczki*
- Organizowane wypadu poza Lizbonę (np. do Sintry, Cascais, na plaże), w których uczestniczą zarówno nowi mieszkańcy miasta, jak i lokalni Portugalczycy. Celem tych wydarzeń jest nie tylko wspólna zabawa i odkrywanie Portugalii, ale przede wszystkim przełamywanie izolacji, z którą mierzy się wielu migrantów.
- Wszystkie te działania opierają się na prostym, ale głębokim założeniu: **relacje są kluczem do integracji**. Życie wspólnotowe w Lisbon Project nie kończy się na programach – tworzy trwałe więzi, daje poczucie bezpieczeństwa i odbudowuje to, co często zostało utracone w wyniku migracji: dom, wspólnotę i nadzieję.

2. Edukacja i język

- Kursy języka portugalskiego: od poziomu podstawowego A0 przez A1–A2, a także spotkania konwersacyjne (Speak & Connect) oraz „Homework Club” wspierający dzieci w portugalskich szkołach

Nauka języka kraju przyjmującego to jeden z najważniejszych filarów skutecznej integracji. Lisbon Project oferuje kompleksowy, wielopoziomowy system wsparcia językowego, który wychodzi daleko poza standardowe kursy. Innowacyjność tych działań polega przede wszystkim na ich dostępności, elastyczności, zorientowaniu na relację oraz połączeniu edukacji z codziennym życiem i emocjami uczestników.

Kursy portugalskiego – od podstaw do poziomu A2

Lisbon Project prowadzi kursy językowe na różnych poziomach zaawansowania – od zupełnego początkującego (A0) do poziomu A2. Zajęcia są bezpłatne, prowadzone przez zaangażowanych wolontariuszy, często z przygotowaniem pedagogicznym lub filologicznym. Uczestnicy uczą się nie tylko języka formalnego, ale też słownictwa przydatnego „na co dzień” – w sklepie, w urzędzie, u lekarza.

Co wyróżnia te kursy?

Są dopasowane do realiów migrantów – np. pod względem godzin, formy zajęć, materiałów.

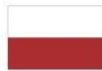
Panuje w nich atmosfera zrozumienia i braku oceniania – uczestnicy nie boją się popełniać błędów, bo wiedzą, że są w przyjaznym środowisku.

Zajęcia są często prowadzone interaktywnie, z elementami dramy, gier językowych i scenek sytuacyjnych.

Speak & Connect – spotkania konwersacyjne

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

 lubelskie
Smakuj życie!

To cykliczne spotkania, których celem jest praktyczne ćwiczenie języka poprzez rozmowę – bez presji, w swobodnej atmosferze. Spotkania są otwarte i prowadzone przez wolontariuszy, często native speakerów. Migranci mogą tu nie tylko ćwiczyć język, ale również budować relacje, poznawać portugalską kulturę i przełamywać barierę komunikacyjną.

Dlaczego to działa?

Bo uczniowie uczą się „żywego języka” – nie tylko z podręcznika, ale przez dialog.

Bo spotkania są bardziej towarzyskie niż szkolne, co sprzyja integracji i zmniejsza stres.

Bo to przestrzeń, w której migranci czują się kompetentni, nawet jeśli dopiero zaczynają mówić.

Homework Club – edukacyjne wsparcie dla dzieci

To innowacyjny program skierowany do dzieci migrantów uczęszczających do portugalskich szkół, które często borykają się z trudnościami językowymi i edukacyjnymi. Wolontariusze pomagają im w odrabianiu prac domowych, rozumieniu materiału oraz rozwijaniu umiejętności językowych w przyjazny i cierpliwy sposób.

Co jest nowatorskie w tym programie?

Nie chodzi tylko o pomoc szkolną, ale o budowanie zaufania i wiary we własne możliwości.

Wolontariusze działają jak mentorzy – często towarzyszą dzieciom przez dłuższy czas, wspierając także ich rozwój emocjonalny.

Program pomaga też rodzicom, którzy często nie znają języka portugalskiego i nie mogą pomóc swoim dzieciom w nauce.

Co czyni to podejście innowacyjnym?

Holistyczność – wsparcie językowe nie kończy się na kursie, ale obejmuje dzieci, rodziny i sytuację dnia codziennego.

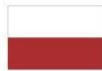
Dostępność i niskoprogowy dostęp – każdy może dołączyć, bez dokumentów, bez opłat, bez strachu przed oceną.

Społeczny charakter nauki – nauka odbywa się w atmosferze wspólnoty, co motywuje i przyspiesza integrację.

Empatyczne prowadzenie – edukatorzy rozumieją bariery kulturowe i psychiczne uczestników i reagują z cierpliwością.

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączenie języka z życiem – nauka ma bezpośrednie przełożenie na codzienność migrantów: w urzędzie, pracy, szkole, sklepie.

Program „iConnect” – kursy cyfrowe uczące m.in. obsługi internatu i usług online

Co czyni program iConnect innowacyjnym?

Ukierunkowanie na codzienne potrzeby życia migrantów

Program odpowiada na realne potrzeby osób, które muszą korzystać z systemów online (np. rejestracja w urzędach, edukacja dzieci, poszukiwanie pracy), ale nie mają umiejętności technicznych.

Pomaga zbudować cyfrową samodzielność w środowisku coraz bardziej zdalnym.

Dostosowanie do grupy beneficjentów

Kursy są prowadzone w prosty, dostosowany językowo i kulturowo sposób – często przez wolontariuszy, którzy znają bariery językowo-techniczne migrantów.

Zajęcia mają formę warsztatów praktycznych i zajęć wspieranych indywidualnie, co zwiększa efektywność nauki.

Wspieranie cyfrowej inkluzji i godności

Uczestnicy uczą się samodzielności, co wzmacnia ich pewność siebie i poczucie kompetencji.

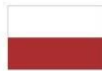
Społeczny charakter nauki

Program iConnect często integruje się z innymi inicjatywami Lisbon Project – np. podczas Community Life uczestnicy mogą od razu praktykować nowe umiejętności online, rozmawiając z innymi, umawiając wizytę czy wyszukując informacje.

Dzięki temu nauka jest bardziej holistyczna: język + technologia + życie codzienne.

3. Zatrudnienie i rozwój zawodowy

- Sesje z wolontariuszami: tworzenie i tłumaczenie CV, listów motywacyjnych, wsparcie przy tworzeniu profilu LinkedIn i przygotowania do rozmów rekrutacyjnych
- Warsztaty metodyczne z ekspertami (utrata pracy, self-employment, start-upy), programy szkoleniowe z certyfikacją oraz mentoring do zatrudnienia i zakładania działalności gospodarczej
- Przykład: program employability wspiera setki osób rocznie; uczestnicy opowiadają o realnych zmianach życiowych dzięki takim kursom

4. Wsparcie socjalne i administracyjne

- Drop-in support: bezpośrednia pomoc administracyjna (Bridge Team) oraz emocjonalna (Care Team) podczas konsultacji bez rejestracji

Migranci i uchodźcy trafiają do Portugalii często bez znajomości języka, systemu prawnego, kultury administracyjnej czy przysługujących im praw. Lisbon Project odpowiada na ten problem przez **zintegrowany system wsparcia socjalno-administracyjnego**, który opiera się na **łatwym dostępie, zaufaniu, i praktycznej skuteczności**.

Drop-in Support – otwarte dyżury bez zapisów

To bezpośrednia pomoc oferowana w formie **konsultacji bez konieczności wcześniejszej rejestracji** – co jest kluczowe dla osób, które potrzebują natychmiastowego wsparcia lub nie potrafią poradzić sobie z formalnościami.

Składa się z dwóch współpracujących zespołów:

- **Bridge Team** – zespół wspierający sprawy administracyjne:
 - pomoc przy wypełnianiu formularzy (np. rejestracja w systemie zdrowia SNS, uzyskanie numeru NIF, legalizacja pobytu, podania o świadczenia itp.)
 - tłumaczenie pism urzędowych
 - kontaktowanie się z instytucjami publicznymi i pomoc w umawianiu wizyt
- **Care Team** – zespół zapewniający wsparcie emocjonalne:
 - rozmowy z osobami w kryzysie emocjonalnym, po traumach migracyjnych
 - budowanie relacji opartych na empatii i słuchaniu
 - w razie potrzeby – kierowanie do specjalistów lub organizacji pomocowych

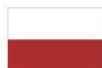
Innowacyjność polega tu na **łączeniu pomocy formalnej z troską emocjonalną** – migrant otrzymuje kompleksowe wsparcie „tu i teraz”, bez barier językowych i proceduralnych, w bezpiecznym środowisku.

- AdminHub: platforma informacyjna wyjaśniająca procesy administracyjne i dostęp do usług publicznych

AdminHub to nowoczesne narzędzie online Lisbon Project, które **przekłada złożony język urzędowy na prosty, zrozumiały przekaz**, dzięki czemu migranci mogą samodzielnie poruszać się po portugalskim systemie administracyjnym.

Co zawiera AdminHub?

- Jasne i aktualne instrukcje dotyczące spraw urzędowych:
np. jak założyć konto bankowe, jak zarejestrować dziecko w szkole, jak aplikować o pobyt, jak uzyskać numer NISS czy NIF
- Przewodniki krok po kroku w różnych językach (m.in. angielski, francuski, arabski)
- Wskazówki do jakich instytucji się udać i jakie dokumenty przygotować

- Linki do oficjalnych źródeł, ale **z uproszczonym wprowadzeniem** dla osób, które mają problem z językiem urzędowym lub cyfrową nawigacją

Dlaczego to innowacyjne?

- Migranci **odzyskują sprawczość** – nie muszą być zależni od tłumaczy czy osób trzecich
- AdminHub odpowiada na **brak instytucjonalnej „mapy” dla obcokrajowców**, którzy gubią się w procedurach
- To narzędzie jest **dynamicznie aktualizowane** – dostosowywane do zmian w przepisach i realnych pytań migrantów
- Powstało **we współpracy z migrantami** – ich pytania, problemy i doświadczenia realnie kształtują zawartość platformy

5. Benevolence – pomoc materialna

- Programy darowizn: Pop-Up Store oferuje odzież, zabawki, artykuły gospodarstwa domowego i dla niemowląt co miesiąc za darmo

6. Porady prawne

- Cotygodniowe konsultacje z prawnikiem: wsparcie dotyczące dokumentów, statusu pobytu, prawa pracy itp. Przykład interwencji – sprawa Margaret, migracji z Ghany: dzięki wsparciu legalnemu udało się przywrócić rodzinę po odizolowaniu przez system opieki społecznej

7. Specjalne akcje „Support Day”

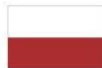
- Współpraca z Global Citizen Solutions: jednoroczne wydarzenie wsparcia imigracyjnego z poradami dotyczącymi kont bankowych, dowodu tożsamości, umów najmu, edukacji, pracy etc., z okazji Światowego Dnia Migranta (18 grudnia 2023)

Znaczenie dobrych praktyk Lisbon Project w kontekście europejskim

- **Holistyczne podejście integracyjne** – łączy edukację, zatrudnienie, wsparcie socjalne i prawne oraz życie społeczne. Takie kompleksowe modele są coraz częściej wskazywane jako najlepsze praktyki integracyjne w UE.
- **Skalowalność i efektywność kosztowa** – udokumentowano wsparcie ponad 7 000 osób przy niewielkim personelu, dużym udziale wolontariuszy i minimalnych zasobach, co czyni model możliwym do adaptacji w innych krajach europejskich.
- **Model wspólnoty jako fundament** – kładzenie nacisku na przynależność i relacje oraz integrację społeczności lokalnej z migrantami stanowi inspirujący wzorzec, sprzyjający zmniejszaniu napięć społecznych i budowaniu solidarności.

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

 lubelskie
Smakuj życie!

- **Współpraca lokalno-międzynarodowa** – partnerstwa, jak to z Global Citizen Solutions, pokazują jak współdziałanie NGO i podmiotów doradczych przynosi wymierne efekty w dostępności usług migracyjnych i obywatelskich.
- **Empiryczne historie sukcesu** (np. sprawa Margaret, czy statystyki zatrudnienia) dostarczają mocnego argumentu dla polityk EU dotyczących integracji i ochrony praw migrantów

Lisbon Project to przykład organizacji, która w oparciu o wartości empatii, odpowiedzialności i wspólnoty, buduje model integracji migrantów i uchodźców w sercu Europy. Łącząc edukację, wsparcie prawne, zawodowe, socjalne i życie wspólnotowe, tworzy inkluzywne środowisko, w którym ludzie czują się u siebie. Ich praktyki są wartościowym wzorem dla innych inicjatyw w Europie, wskazując na skuteczność podejścia sercowego, holistycznego i adaptowalnego.

Lisbon Project utrzymuje się wyłącznie z prywatnych darowizn i wsparcia społeczności. Organizacja świadomie rezygnuje z finansowania publicznego, by zachować pełną niezależność, wolność działania oraz uniknąć obciążeń biurokratycznych. Dzięki temu może elastycznie reagować na potrzeby migrantów i działać zgodnie z własnymi wartościami, w duchu autentycznej solidarności i oddolnego zaangażowania.

Lisbon Project przykładą ogromną wagę do transparentności i odpowiedzialności wobec swoich darczyńców. Regularnie przygotowuje szczegółowe raporty i rozliczenia, które pozwalają fundatorom mieć pełen wgląd w sposób wykorzystania przekazanych środków. Organizacja działa z najwyższą starannością, świadoma, że nie może sobie pozwolić na żadne błędy – to gwarancja zaufania i wiarygodności, na której opiera się cały model jej funkcjonowania.

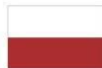
Lisbon Project, wspierany darowiznami prywatnymi, stworzył dedykowaną aplikację do zarządzania danymi i usługami dla migrantów. Dzięki sponsorowi z sektora prywatnego organizacja uniknęła biurokracji i zachowała niezależność. Aplikacja umożliwia sprawną koordynację wsparcia — od rejestracji osób korzystających, przez monitorowanie ich potrzeb, po dobór odpowiednich kursów i konsultacji. Dzięki planowanym tłumaczeniom na inne języki niż angielski, technologia stanie się jeszcze bardziej dostępna i wielokulturowa

Lisbon Project to organizacja oparta na zaangażowaniu ludzi – tworzy ją ponad **200 aktywnych wolontariuszy** z różnych krajów, środowisk i ścieżek życia. Każdy z nich, decydując się na współpracę, wnosi nie tylko swój czas, ale i odpowiedzialność.

Wolontariusze wpłacają symboliczne **30 euro wpisowego**, które traktowane jest jako wyraz zobowiązania oraz wkładu we wspólnotę. Podpisują również umowę wolontariacką, w której zobowiązują się do rzetelnego i etycznego działania. W Lisbon Project wolontariat to nie tylko pomoc – to świadoma decyzja o wejściu w rolę **lidera zmiany społecznej**.

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Szansa dla młodych – nauka przez działanie

Organizacja szczególnie **wspiera młodych wolontariuszy**, dając im realne możliwości rozwoju. Wielu z nich już po krótkim czasie otrzymuje rolę **team leadera**, czyli lidera zespołu wolontariuszy – niezależnie od wieku czy wcześniejszego doświadczenia.

Lisbon Project oferuje im **wsparcie mentorskie** – uczą się m.in.:

- jak organizować i zarządzać zespołem,
- jak podejmować decyzje i rozwiązywać konflikty,
- jak prowadzić komunikację i delegować zadania,
- a nawet jak zbudować profesjonalny profil na LinkedIn i opisać swoje doświadczenia w pracy społecznej.

W ten sposób wolontariat staje się **platformą rozwoju kompetencji zawodowych i osobistych**, dając młodym ludziom realne umiejętności, które wykorzystają w przyszłości – także poza sektorem społecznym.

Współpraca z uniwersytetami

Lisbon Project aktywnie **współpracuje z uniwersytetami**, zapraszając studentów do udziału w działaniach organizacji – zarówno jako wolontariuszy, jak i uczestników programów stażowych. Studenci nie tylko zdobywają doświadczenie, ale od początku są traktowani jako **liderzy** – otrzymują odpowiedzialność, zadania organizacyjne i przestrzeń do podejmowania inicjatywy. To edukacja praktyczna w najlepszym wydaniu – przez działanie, zaufanie i współodpowiedzialność.

6.

Data spotkania: 4.06.2025

Nazwa organizacji: Jezuicka Służba Uchodźcom – Portugalia (JRS Portugal)

Adres: R. São José 56, 1150-321 Lisboa, Portugalia

Tel: +351 916 051 969

Adres strony www organizacji/media społecznościowe:

<https://www.jrsportugal.pt>

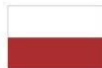
<https://facebook.com/jrsportugal>

<https://instagram.com/jrsportugal>

Osoba do kontaktów: André Costa Jorge – Dyrektor JRS Portugal, e-mail: jrs@jrsportugal.pt, telefon: +351 217 552 790

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubelskie
Smakuj życie!

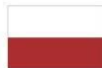

Profil działalności:

Jezuicka Służba Uchodźcom (JRS Portugal) to organizacja pozarządowa prowadzona przez Towarzystwo Jezusowe (jezuitów), działająca od 1992 roku. Jej misją jest towarzyszenie, służenie i obrona praw uchodźców, migrantów oraz osób przymusowo przemieszczonych. Organizacja kieruje się zasadami katolickiej nauki społecznej oraz chrześcijańskiego

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

humanizmu, realizując działania zgodne z uniwersalnymi wartościami godności ludzkiej, sprawiedliwości, solidarności i gościnności.

JRS Portugal pracuje na rzecz pełnej integracji migrantów i uchodźców w społeczeństwie portugalskim, oferując wsparcie w zakresie zakwaterowania, opieki zdrowotnej, doradztwa prawnego, pomocy psychologicznej, edukacji, zatrudnienia i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Wartości organizacji:

- **Godność osoby ludzkiej** – Każdy człowiek ma niezbywalne prawa, niezależnie od pochodzenia, statusu prawnego czy religii.
- **Towarzystwo** – JRS nie tylko pomaga, ale „jest obecny” przy uchodźcach w ich codziennych zmaganiach.
- **Służba** – Działania organizacji są wyrazem aktywnej solidarności i konkretnej odpowiedzi na potrzeby osób w sytuacjach kryzysowych.
- **Sprawiedliwość społeczna** – Dążenie do systemowych rozwiązań, które zapewniają równość szans i szacunek dla praw człowieka.
- **Gościnność i otwartość** – Promowanie społeczeństwa, które akceptuje i integruje różnorodność kulturową.

Dobre praktyki:

1. Centrum Powitalne (Centro de Acolhimento):

JRS Portugal prowadzi ośrodek pierwszego kontaktu, w którym osoby nowo przybyłe otrzymują zakwaterowanie oraz kompleksową pomoc socjalną, psychologiczną i prawną. To modelowy przykład wielowymiarowego wsparcia w procesie integracji.

2. Gabinet Pracy (Gabinete de Emprego):

Specjalny program integracji zawodowej migrantów i uchodźców, obejmujący kursy przygotowujące do rynku pracy, pomoc w pisaniu CV, doradztwo zawodowe i pośrednictwo pracy we współpracy z sektorem prywatnym.

3. Wyrównywanie szans cyfrowych:

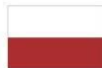
Organizacja prowadzi kursy cyfrowe i udostępnia sprzęt komputerowy, umożliwiając migrantom dostęp do usług online, edukacji oraz lepsze przygotowanie do życia w nowoczesnym społeczeństwie.

4. Wsparcie psychologiczne i terapeutyczne:

Zespół psychologów i terapeutów JRS zapewnia profesjonalną pomoc osobom, które doświadczyły traumy wojny, prześladowań czy trudów migracji.

5. Projekt „Ponto de Encontro”:

Innowacyjne centrum społeczno-edukacyjne, promujące dialog międzykulturowy, integrację lokalną i aktywizację społeczności migranckich poprzez warsztaty, spotkania i wydarzenia kulturalne.

Dobre praktyki w pracy z migrantami i uchodźcami – podejście JRS Portugal

Jezuicka Służba Uchodźcom w Portugalii wypracowała kompleksowy i wielowymiarowy model wsparcia migrantów i uchodźców, który może służyć jako inspiracja dla instytucji i organizacji działających w podobnych obszarach. Praktyki te łączą podejście humanitarne, integracyjne i systemowe. Poniżej przedstawione są najważniejsze aspekty tego podejścia:

1. Holistyczny model wsparcia

JRS Portugal oferuje pomoc w oparciu o całościową analizę potrzeb osób migrujących. Pomoc nie ogranicza się jedynie do interwencji kryzysowej – obejmuje różne etapy procesu integracji:

- **Zakwaterowanie:** Tymczasowe miejsca pobytu w domach przejściowych, umożliwiające godne życie od pierwszych dni po przybyciu.
- **Pomoc prawna:** Asysta w procesie legalizacji pobytu, uzyskania azylu i zrozumienia praw oraz obowiązków.
- **Wsparcie zdrowotne i psychologiczne:** Ułatwienie dostępu do systemu opieki zdrowotnej oraz oferowanie wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego – zwłaszcza w pracy z osobami po traumach migracyjnych.
- **Edukacja i szkolenia:** Organizacja kursów językowych, warsztatów kompetencji miękkich, kursów zawodowych oraz wsparcia w nauce dzieci.
- **Integracja zawodowa:** Działania na rzecz aktywizacji zawodowej i samodzielności ekonomicznej migrantów.

2. Indywidualne podejście i personalizacja wsparcia

Każda osoba korzystająca z pomocy JRS Portugal jest traktowana podmiotowo. Organizacja prowadzi tzw. **ścieżki integracyjne**, które dostosowywane są do indywidualnych potrzeb i możliwości danego migranta lub uchodźcy. Wspólnie ustalany jest plan działań obejmujący aspekty zawodowe, edukacyjne i społeczne.

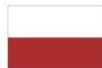
3. Partnerstwa międzysektorowe

JRS Portugal działa w ścisłej współpracy z różnymi partnerami:

- **Instytucjami publicznymi**, takimi jak: SEF (Służba ds. Uchodźców i Imigracji), szkoły, ośrodki zdrowia czy lokalne urzędy pracy.
- **Organizacjami społecznymi** – NGO, wspólnotami religijnymi i organizacjami lokalnymi.
- **Sektorem prywatnym** – współpraca z pracodawcami i przedsiębiorcami przy rekrutacji i szkoleniach.
- **Spółecznością lokalną** – działania animacyjne, edukacyjne i integracyjne, które wzmacniają wzajemne zrozumienie i przeciwdziałają stereotypom.

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

4. Promowanie godności i sprawczości migrantów

W centrum działań JRS znajduje się **wzmocnienie podmiotowości** osób migrujących. Organizacja nie tylko „pomaga”, ale tworzy warunki, w których migranci sami mogą odzyskiwać sprawczość i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym. Umożliwia to m.in.:

- udział w działaniach wolontariackich i lokalnych inicjatywach,
- tworzenie wspólnot wsparcia wewnątrz grup migracyjnych,
- programy mentoringowe oraz wspólne projekty z osobami z kraju przyjmującego.

5. Edukacja społeczeństwa i rzecznictwo

JRS Portugal prowadzi aktywną działalność edukacyjną i rzeczniczą:

- organizuje **kampanie społeczne** przeciwdziałające rasizmowi i ksenofobii,
- współpracuje z mediami, by pokazywać prawdziwe historie uchodźców i migrantów,
- uczestniczy w konsultacjach dotyczących polityk migracyjnych na poziomie krajowym i europejskim.

6. Innowacyjne inicjatywy integracyjne

„**Ponto de Encontro**” (Punkt Spotkania) to jedno z najbardziej innowacyjnych rozwiązań – otwarte centrum dla migrantów i lokalnej społeczności, w którym odbywają się:

- wspólne warsztaty kulinarne, artystyczne i edukacyjne,
- lekcje języka portugalskiego prowadzone przez wolontariuszy,
- debaty i spotkania międzykulturowe,
- wydarzenia promujące integrację i wzajemne poznanie.

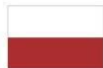
Znaczenie dobrych praktyk JRS Portugal w kontekście europejskim

Model JRS Portugal można uznać za **dobrą praktykę europejską** w zakresie integracji migrantów i uchodźców. Jest to przykład organizacji, która łączy wartości chrześcijańskie i humanistyczne z nowoczesnymi metodami pracy społecznej i międzykulturowej.

Organizacja dowodzi, że integracja nie polega wyłącznie na asymilacji, lecz na **wzajemnym wzbogacaniu się społeczeństw** poprzez dialog, współpracę i szacunek do różnorodności.

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

7.

Data spotkania: 4.06.2025

Nazwa organizacji: É UM RESTAURANTE

Adres: R. São José 56, 1150-321 Lisboa, Portugalia

Tel: +351 916 051 969

Adres strony www organizacji/media społecznościowe:

<https://www.eumrestaurante.pt/>

https://www.facebook.com/eumrestaurante?locale=pl_PL

Profil działalności: Restauracja prowadzona organizację CRESCER przy zaangażowaniu Lisbon City Hall dająca zatrudnienie uchodźcom i migrantom.

Dobra praktyka: É Um Restaurante – integracja społeczna poprzez gastronomię

Organizacja realizująca: CRESCER – Associação de Intervenção Comunitária

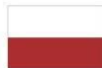
Partnerzy: Lisbon City Hall, Szkoła Hotelarska, Chef Nuno Bergonse

Miejsce realizacji: Lizbona, Portugalia

Grupa docelowa: osoby z doświadczeniem migracyjnym, uchodźcy, osoby w kryzysie bezdomności i wykluczenia społecznego

Cel działania:

Celem projektu É Um Restaurante jest **społeczna i zawodowa reintegracja osób marginalizowanych**, w tym migrantów i uchodźców, poprzez ich zatrudnienie i szkolenie w branży gastronomicznej. Projekt łączy elementy wsparcia psychologicznego, edukacyjnego i praktycznego w jednym, spójnym modelu.

Opis działania:

É Um Restaurante to funkcjonująca w centrum Lizbony elegancka restauracja, która – poza profesjonalnym serwisem – pełni rolę **centrum aktywizacji społeczno-zawodowej**. Działa od 2019 r., a jej zespół to głównie osoby w kryzysie – bezdomni, migranci, uchodźcy, osoby uzależnione lub długotrwale bezrobotne.

Projekt składa się z kilku etapów:

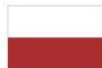
1. **Warsztaty umiejętności psychospołecznych** – uczestnicy uczą się pracy w zespole, komunikacji, punktualności, zarządzania stresem.
2. **Szkolenie gastronomiczne** – prowadzone przy współpracy z Escola de Hotelaria e Turismo de Lisboa, obejmuje teorię i praktykę z zakresu kuchni, obsługi klienta, higieny.
3. **Praktyka w restauracji** – uczestnicy zdobywają doświadczenie w codziennej obsłudze gości, gotowaniu i pracy na sali.
4. **Wsparcie indywidualne** – każdy uczestnik ma przypisanego koordynatora, dostęp do psychologa, mediatora międzykulturowego i doradcy zawodowego.

Wymiar integracyjny:

Projekt jest otwarty na osoby o różnych historiach – w tym wielu migrantów i uchodźców. Organizacja **aktywnie wspiera proces adaptacji kulturowej**, pomaga w sprawach urzędowych, uzyskiwaniu numeru pacjenta, nostryfikacji dyplomów czy nauce języka portugalskiego.

Efekty i wpływ społeczny:

- Ponad **75 osób rocznie** bierze udział w pełnym cyklu szkoleniowym i reintegracyjnym.
- Osoby kończące program często podejmują pracę w innych lokalach gastronomicznych lub zostają na dłużej w projekcie.
- **90% uczestników** deklaruje poprawę swojej sytuacji życiowej i zawodowej.
- Projekt został rozbudowany o **É Um Catering** – spółdzielnię cateringową z tą samą misją społeczną.
- W czasie pandemii lokal dostarczał posiłki osobom bezdomnym i migrantom nieobjętym innymi formami pomocy.
- Projekt zdobył liczne nagrody i uznanie wśród społeczności lokalnej i instytucji europejskich jako **innowacyjny model włączania społecznego**.

Kluczowe elementy sukcesu:

- Partnerstwo z miastem Lizbona i sektorem gastronomicznym.
- Profesjonalna kadra – nie tylko kucharze, ale też psychologowie, doradcy, mentorzy.
- Działanie „w realu” – w prawdziwym miejscu pracy, nie w sztucznie stworzonym ośrodku.
- **Model "Najpierw relacja, potem praca"** – najpierw wsparcie i empatia, potem obowiązki zawodowe.
- Brak warunków wstępnych – nie trzeba być „czystym” od nałogów czy mieć CV, by zacząć.

Cytat z Facebooka restauracji (tłumaczenie):

„To nie tylko miejsce, gdzie się je – to miejsce, gdzie ludzie odzyskują godność, pewność siebie i wiarę, że są potrzebni.”

8.

Data spotkania: 4.06.2025

Nazwa organizacji: Equivalence

Adres strony www organizacji/media społecznościowe:

<https://equivalence.world/>

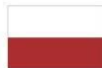
<https://www.instagram.com/equivalence.world/>

<https://www.linkedin.com/company/equivalenceworld>

Osoba do kontaktów: Anabell Mora Acevedo, e-mail: info@equivalence.world

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

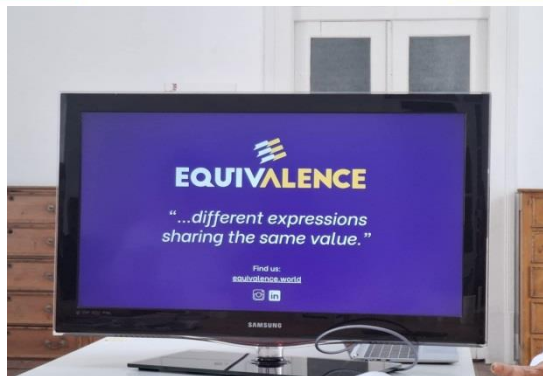

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

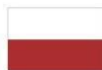
lubelskie
Smakuj życie!

Profil działalności

Equivalence.world to społecznie zaangażowany startup założony w Lizbonie w 2024 roku przez trzy kobiety-migrantki z Wenezueli, które spędziły ponad 10 lat poza krajem. Mimo wysokich kwalifikacji i doświadczenia zawodowego, po przyjeździe do Portugalii niechciały zaakceptować prac na prostych stanowiskach. Nie chciały, aby inni migranci dzielili ich los, dlatego postanowiły stworzyć narzędzie umożliwiające **pracę zgodną z kompetencjami – niezależnie od kraju pobytu**.

Misją organizacji jest eliminacja zjawiska tzw. „brain waste”, czyli niewykorzystania potencjału migrantów, szczególnie tych o wysokich kwalifikacjach. Startup oferuje cyfrowe narzędzia wspierane przez sztuczną inteligencję i technologię blockchain, pomagając migrantom odnaleźć się na lokalnych rynkach pracy bez konieczności żmudnej nostryfikacji dyplomów.

Wartości organizacji

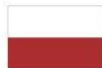
- **Empatia i inkluzywność** – fundatorki same jako migranci doświadczyły bariery degradacji zawodowej, co daje głębokie zrozumienie sytuacji innych migrantów.
 - **Równość szans** – promowanie dostępu do pracy zgodnej z kwalifikacjami, bez względu na narodowość, wiek czy wygląd.
 - **Technologia dla sprawiedliwości** – AI i blockchain wykorzystywane jako narzędzia transparentnej i bezstronnej weryfikacji kompetencji.
 - **Transparentność współpracy** – produkt rozwijany w otwartym dialogu z migrantami, instytucjami, pracodawcami i uczelniami.
-
- **Skalowalność globalna** – celem jest udostępnienie narzędzia na cały świat, także dla Portugalczyków pracujących za granicą.

Dobre praktyki wspierania migrantów i uchodźców

- **Equivalent Profile** – aplikacja, która w kilka sekund generuje CV dopasowane do lokalnego rynku pracy, identyfikując zawód, w którym migrant może się sprawdzić.
- **Anonimowość aplikacji** – kandydatury są prezentowane pracodawcom bez wskazywania narodowości, wieku czy wyglądu – eliminacja uprzedzeń.
- **Wygoda i użyteczność** – firmy dodają oferty pracy z wymaganiami, aplikacja automatycznie dopasowuje migrantów.
- **Partnerstwa sektorowe** – współpraca z organizacjami pomocowymi, pracodawcami i uczelniami, by zwiększyć zasięg i integrację.
- **Edukacyjna akceleracja** – startup powstał dzięki wygranej w konkursie innowacji społecznych, organizowanym przez miasto Lizbona, w kategorii migranci – nagroda: 120 000 euro na rozwój przedsięwzięcia.

Znaczenie dla kontekstu europejskiego

- **Zmniejszenie bariery formalnej** – Equivalent Profile to szybsza alternatywa wobec wymagającej nostryfikacji dyplomów (której czas do rozpatrzenia może wynosić nawet 90 dni, zgodnie z portugalskim ministerstwem edukacji)
www2.gov.ptlisbonproject.org.
- **Równość w zatrudnieniu** – aplikacja wspiera ideę równych szans i integracji zawodowej migrantów w UE, pozbawionych dyskryminacji.
- **Model technologicznej sprawiedliwości** – AI + blockchain jako narzędzia wspólnego i przejrzystego dopasowania kandydatów do ofert pracy.

- **Mobilność zawodowa** – rozwiązanie może być stosowane także w odwrotnej sytuacji: Portugalczyk szukający pracy za granicą może wykorzystać aplikację do zbudowania konkurencyjnego profilu zawodowego.

Innowacyjne podejście

- **AI-driven equivalence** – automatyczne przetwarzanie CV migrantów w wersję dopasowaną do lokalnego rynku pracy.
- **Blockchainowy token tożsamości** – w fazie projektowej, umożliwia weryfikację doświadczenia zawodowego i kwalifikacji w sposób bezpieczny, transparentny i zgodny z RODO.
- **Oferty anonimowe i dopasowane** – kandydaci nie są profilowani po cechach osobistych, lecz po realnych kompetencjach – eliminuje to czynniki dyskryminacyjne.
- **Współpraca sektorowa** – w tym partnerstwo z urzędem pracy w Portugalii, uniwersytetami i NGO-sami, by aplikacja służyła zarówno migrant-rekrutowi, jak i instytucjom.
- **Nagroda miejska** – zwycięstwo w konkursie na innowację społeczną: grant 120 000 euro od miasta Lizbona w kategorii migranci – co dodatkowo wzmocniło wiarygodność i możliwości rozwoju startupu.

9.

Data spotkania: 5.06.2025

Nazwa organizacji: Casa da Juventude de Amarante (CJA) – nieformalnie „Casa da Juventude”.

Adres: Avenida General Silveira, 193, 4600-017 Amarante

Telefon: +351 255 420 234

Adres strony www organizacji/media społecznościowe:

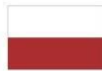
<https://www.cj-amarante.org>

<https://info@cj-amarante.org> lub cj.amarante@gmail.com

<https://www.facebook.com/cjamarante>

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Charakterystyka i działalność:

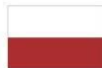
- rok 1993 - data założenia, rok 2000 – początek projektów społecznych, rok 2009 – powstanie centrum młodych (Youth Centre)
- CJA pełni rolę kulturalnego i innowacyjnego węzła dla młodzieży, włączając osoby z mniejszymi szansami, migrantów, wolontariuszy — w ramach programów mobilności i integracji europejskiej oraz poprzez różnorodne inicjatywy integracyjne i społeczne
- oferuje bar i restaurację w 100% w modelu wegetariańskim i organicznym oraz propaguje organiczną żywność i sprawiedliwy handel (fair trade) a także hostel i studio muzyczne,
- realizuje liczne partnerstwa międzynarodowe i lokalne
- w 100% prowadzona prywatnie

Ciekawe praktyki / inspiracje

- Celem jest promocja integracji młodzieży, ich kwalifikacja zawodowa oraz wspieranie aktywnego i świadomego uczestnictwa w społeczeństwie, aktywizację zawodową, dostęp do przestrzeni edukacyjnych/kulturalnych.
- Silna sieć partnerska – fundacja wspiera setki młodych poprzez programy i współpracę z licznymi instytucjami społecznymi, edukacyjnymi i międzynarodowymi (wymian

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

młodzieżowych, Erasmus+, kursy, staże)

- Integracja wielu funkcji w jednej przestrzeni – hostel, restauracja, bar i studio muzyczne działa synergicznie, tworząc miejsce spotkań i twórczej energii dla młodych ludzi.
- Zrównoważona gastronomia – kawiarnia-restauracja stawia na organiczność i etyczną produkcję, co wspiera zdrowy i ekologiczny styl życia.
- Aktywizacja młodzieży – poprzez warsztaty, mobilność, wolontariat i kulturę

(muzykę, przestrzeń, wspólnotę), organizacja wzmacnia społeczne zaangażowanie uczestników. Działanie wg zasady Multitaskingu

CJA dzięki swojej wyjątkowej działalności otrzymali liczne nagrody, w tym w roku 2020 nagrodę ministra. Dzięki wyznawanym wartościom są uznawani za jedną z najbardziej wartościowych organizacji w Portugalii

10.

Data spotkania: 5.06.2025

Nazwa organizacji: Ei! Assessoria Migratória

Porto: Rua Feliciano de Castillo 66, 4000-293 Porto

Lizbona: Rua Castilho 44, 3º Piso, 1250-071 Lisboa

Tel:+351217960 436

Adres strony www organizacji/media społecznościowe:

<https://eimigrante.pt>

geral@eimigrante.pt

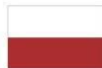
<https://www.facebook.com/eimigrante>

Osoba do kontaktów: Cláudia Branco, telefon: +351 916022936, e-mail:

claudia.branco@eimigrante.pt

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

lubelskie
Smakuj życie!

Charakterystyka:

- Pierwsza w Portugalii prywatna agencja doradztwa migracyjnego (zał. 2014 przez Gildę Pereira).
- Biura w Porto i Lizbonie, współpraca z Kanadą, planowane otwarcie oddziału w Brazylii.
- Działa komercyjnie, ale z misją integracyjną – wspiera Portugalczyków na emigracji
- Okazjonalna działalność PRO BONO – przygotowywanie pakietów pomocowych w postaci tańszych pakietów dla imigrantów w trudnej sytuacji finansowej
- wysoka skuteczność - 98-99 %
- około 2 tys. klientów rocznie
- obsługa w kilku językach

Profil działalności:

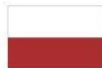
- Pomoc emigrantom Portugalczykom oraz cudzoziemców przyjeżdżających do Portugalii.
- Doradztwo wizowe i rezydencyjne (np. wizy, pozwolenia na pobyt).
- Pomoc w rejestracji i adaptacji: NIF, konto bankowe, mieszkanie, służba zdrowia, edukacja.
- Kompleksowe wsparcie („one-stop service”) – od dokumentów po praktyczne aspekty codziennego życia.
- Pomaga klientom różnego pochodzenia w relokacji do/z Portugalii

Ciekawe praktyki / inspiracje:

- Skoncentrowanie w jednym miejscu wszystkich usług potrzebnych migrantom – oszczędza czas i redukuje stres związany z biurokracją.
- Budowanie międzynarodowej sieci (Porto–Lizbona–Kanada–wkrótce Brazylia) umożliwia wsparcie także osobom migrującym poza Portugalie.

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Profesjonalne podejście biznesowe połączone z empatią wobec migrantów – równowaga między usługą komercyjną a misją społeczną.

11.

Data spotkania: 5.06.2025

Nazwa organizacji: Centro Local de Apoio à Integração de Migrantes (CLAIM) – Porto
(*Lokalne Centrum Wsparcia na rzecz Integracji Migrantów w Porto*)

Adres strony www organizacji / media społecznościowe:

<https://www.acm.gov.pt>

<https://facebook.com/ACMigracoes>

Uwaga: CLAIM w Porto działa pod egidą **Câmara Municipal do Porto** (Urząd Miasta Porto), w partnerstwie z **Alto Comissariado para as Migrações (ACM)**.

Adres:

CLAIM Porto – Gabinete de Apoio à Comunidade Imigrante
Rua de Júlio Dinis, 806 – 5º andar, 4050-321 Porto, Portugal

Telefon: +351 226 081 000

E-mail: apoioimigrante@cm-porto.pt

Osoba do kontaktów: Kierownik Biura ds. Migrantów w Urzędzie Miasta Porto

Kontakt przez e-mail: apoioimigrante@cm-porto.pt

Profil działalności:

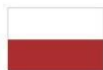
CLAIM Porto to lokalna jednostka należąca do ogólnokrajowej sieci Centrów CLAIM, koordynowanej przez Alto Comissariado para as Migrações (ACM). Celem działania CLAIM jest zapewnienie kompleksowego wsparcia migrantom, uchodźcom i osobom ubiegającym się o azyl w zakresie integracji społecznej, zawodowej i kulturowej.

CLAIM Porto działa jako **punkt pierwszego kontaktu i doradztwa** dla osób z doświadczeniem migracyjnym. Oferuje informacje, wsparcie i usługi w wielu językach, wspomaga w załatwianiu spraw administracyjnych, edukacyjnych, zdrowotnych oraz integracyjnych. Funkcjonuje w strukturze Urzędu Miasta Porto i współpracuje z lokalnymi instytucjami publicznymi i pozarządowymi.

CLAIM Porto, funkcjonujący w ramach sieci Centro Local de Apoio à Integração de Migrantes (CLAIM), rozpoczął działalność 16 marca 2022 roku, kiedy to oficjalnie otwarto jednostkę przy Politécnico do Porto

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dobre praktyki:

1. Doradztwo wielojęzyczne i indywidualna opieka:

CLAIM oferuje indywidualne konsultacje z doradcami, którzy mówią w kilku językach (portugalski, angielski, francuski, arabski, ukraiński, m.in.). Pomagają w zrozumieniu systemu prawnego, edukacyjnego i zdrowotnego w Portugalii. Każdy użytkownik ma zapewnione podejście zorientowane na jego sytuację życiową.

2. Wsparcie administracyjne i prawne:

CLAIM wspiera migrantów w:

- składaniu wniosków do SEF (urzędu ds. imigracji),
- uzyskiwaniu numeru NIF i rejestracji w urzędach,
- dostępie do opieki zdrowotnej (SNS), edukacji i mieszkań socjalnych,
- uznawaniu kwalifikacji zawodowych i dyplomów.

3. Integracja przez edukację i zatrudnienie:

CLAIM Porto współpracuje z publicznymi i prywatnymi centrami szkoleniowymi, szkołami językowymi i urzędami pracy. Pomaga migrantom zapisać się na kursy portugalskiego jako języka obcego (PLNM) oraz szkolenia zawodowe, a także znaleźć pracę zgodną z ich kwalifikacjami i statusem prawnym.

4. Działania międzykulturowe i integracyjne:

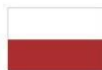
CLAIM organizuje spotkania integracyjne, warsztaty i wydarzenia promujące wielokulturowość. Często są to:

- Dni kultury i różnorodności,
- Lokalne kampanie antydyskryminacyjne,
- Spotkania z wolontariuszami i mieszkańcami Porto w celu budowania wspólnoty i solidarności.

5. Współpraca międzyinstytucjonalna:

CLAIM w Porto funkcjonuje w sieci partnerstw, łącząc wysiłki wielu podmiotów:

- Urząd Miasta Porto (Câmara Municipal),
- organizacje społeczne i NGO (np. JRS Portugal, Cruz Vermelha, Habitat),
- szkoły, ośrodki zdrowia i centra szkoleniowe,
- służby socjalne i agencje zatrudnienia.

6. Reagowanie w sytuacjach kryzysowych (COVID-19, kryzys ukraiński):

CLAIM Porto odegrało kluczową rolę w koordynowaniu lokalnej pomocy dla uchodźców z Ukrainy. Wspierało ich w szybkim uzyskaniu dokumentów, znalezieniu schronienia, nauce języka oraz podjęciu pracy. Centrum współpracowało również z lokalnymi społecznościami przy organizowaniu pomocy rzeczowej i psychologicznej.

CLAIM Porto jest przykładem modelowego centrum integracji lokalnej – bliskiego ludziom, otwartego, skutecznego i opartego na współpracy. Stanowi ważny element miejskiej polityki integracyjnej i społecznej, reagując na realne potrzeby mieszkańców z doświadczeniem migracyjnym.

Dobre praktyki:

1. Holistyczne podejście do integracji migrantów i uchodźców

CLAIM Porto stosuje **zintegrowany model pomocy**, oparty na zasadzie „jednego okienka” (one-stop-shop), w którym osoba migrancka może uzyskać kompleksową pomoc w jednym miejscu. Doradcy pomagają na każdym etapie procesu integracji:

- uzyskanie dokumentów (NIF, NISS, zameldowanie, rejestracja w służbie zdrowia i szkole),
- pomoc w kontaktach z urzędami i SEF (urzędem ds. imigracji),
- kierowanie do odpowiednich służb i organizacji partnerskich.

2. Indywidualna ścieżka wsparcia dla każdego migranta

CLAIM Porto nie oferuje „jednolitej” oferty wsparcia – każda osoba traktowana jest **indywidualnie**, a jej plan integracyjny dopasowywany do potrzeb, umiejętności, sytuacji życiowej i statusu prawnego. Wsparcie może obejmować:

- mentoring międzykulturowy,
- skierowanie do kursów zawodowych,
- pomoc w znalezieniu zakwaterowania,
- wsparcie psychologiczne lub prawne.

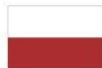
3. Silna współpraca międzyinstytucjonalna

CLAIM Porto współdziała z:

- lokalnymi instytucjami publicznymi: szkołami, szpitalami, urzędami,
- NGO wspierającymi uchodźców: JRS, Cruz Vermelha Portuguesa, Associação Espaço T,
- instytucjami edukacyjnymi (np. Universidade Lusófona, ISCAP),
- organizacjami religijnymi i społecznościowymi,
- ACM i IHRU (instytucją ds. mieszkań socjalnych).

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ta sieć **zapewnia spójność działań** i przekłada się na efektywność pomocy.

4. Programy językowe i szkoleniowe

Migranci mają dostęp do:

- bezpłatnych kursów portugalskiego (PLNM) na różnych poziomach,
- warsztatów kompetencji społecznych i cyfrowych,
- szkoleń zawodowych we współpracy z IEFP (urzędem pracy),
- zajęć przygotowujących do uznania kwalifikacji zawodowych.

CLAIM angażuje również **wolontariuszy** i byłych migrantów jako mentorów i nauczycieli.

5. Wydarzenia promujące dialog międzykulturowy i walkę z dyskryminacją

Centrum organizuje i współtworzy:

- **Festiwal Kultur Porto,**
- **Dni Otwartych CLAIM,**
- warsztaty antydyskryminacyjne w szkołach i miejscach pracy,
- kampanie promujące równość i integrację.

Poprzez te działania **zmniejsza dystans społeczny** i buduje pozytywny obraz migrantów w przestrzeni publicznej.

6. Szybka reakcja na sytuacje kryzysowe

CLAIM w Porto odegrało **kluczową rolę** w czasie:

- pandemii COVID-19 – zapewniając informacje i pomoc w wielu językach,
- **kryzysu migracyjnego 2022 r.** – przyjmując uchodźców z Ukrainy, Syrii, Afganistanu i Afryki Płn.

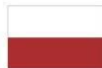
Pomoc obejmowała wsparcie w legalizacji pobytu, zakwaterowaniu, rekrutacji dzieci do szkół, przydzielaniu numerów SNS i uruchomieniu systemu szybkiej adaptacji do życia w Porto.

Podsumowanie:

CLAIM Porto działa jako **punkt pierwszego kontaktu i centrum koordynacji lokalnej integracji migrantów**. Pracuje w oparciu o **wartości równości, solidarności, międzykulturowości i poszanowania praw człowieka**, stanowiąc jeden z najbardziej skutecznych modeli wsparcia migracyjnego w Portugalii.

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dzięki **ponad 20-letniemu doświadczeniu** i rozbudowanej sieci partnerstw, stanowi wzór lokalnej polityki integracyjnej – elastycznej, reagującej na zmiany i silnie zakorzenionej w realnych potrzebach ludzi.

12

Data spotkania: 5.06.2025

Nazwa organizacji: Universidade Lusófona do Porto (Uniwersytet Lusófona w Porto)

Adres strony www organizacji / media społecznościowe:

[https:// www.ulp.pt](https://www.ulp.pt)

[https:// facebook.com/UniversidadeLusofonadoPorto](https://facebook.com/UniversidadeLusofonadoPorto)

[https:// instagram.com/ulpporto](https://instagram.com/ulpporto)

<https://linkedin.com/school/ulpporto>

Osoba do kontaktów: Dział ds. Współpracy Międzynarodowej i Mobilności, e-mail: internacional@ulp.pt, telefon: +351 225 573 560

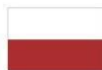

Profil działalności:

Universidade Lusófona do Porto (ULP) to prywatna uczelnia wyższa będąca częścią Grupy Lusófona – największej prywatnej sieci instytucji akademickich w krajach

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

portugalskojęzycznych. Uniwersytet funkcjonuje w Porto od 1994 roku i oferuje nowoczesne programy edukacyjne na poziomie licencjackim, magisterskim i doktoranckim w dziedzinach takich jak: nauki społeczne, komunikacja, prawo, psychologia, zdrowie, inżynieria, architektura i sztuka.

ULP realizuje misję budowania przestrzeni akademickiej opartej na wartościach równości, integracji, badań naukowych i wspólnoty językowo-kulturowej krajów portugalskojęzycznych (Lusofonia). Uczelnia promuje otwartość, umiędzynarodowienie i aktywny udział studentów w społeczeństwie.

Universidade Lusófona do Porto (ULP) od wielu lat rozwija programy i inicjatywy wspierające studentów z doświadczeniem migracyjnym, uchodźców, osób ubiegających się o azyl oraz studentów zagranicznych pochodzących z krajów Globalnego Południa. Wsparcie to jest realizowane w duchu równości, inkluzyjności i społecznej odpowiedzialności uczelni

Dobre praktyki:

1. Program integracji studentów międzynarodowych i migrantów:

ULP posiada rozbudowaną strukturę wsparcia dla studentów zagranicznych, w tym uchodźców i migrantów, oferując:

- Kursy języka portugalskiego (PLNM – Português Língua Não Materna)

ULP oferuje intensywne kursy języka portugalskiego dla studentów, których językiem ojczystym nie jest portugalski. Zajęcia są bezpłatne lub częściowo finansowane w ramach projektów społecznych i funduszy UE. Kursy prowadzą wyspecjalizowani lektorzy, a program obejmuje zarówno język akademicki, jak i codzienny.

- opiekę tutorską i mentoring ze strony starszych studentów

Uczelnia angażuje studentów starszych roczników do pełnienia roli mentorów i tutorów dla studentów migrantów. Pomagają oni nowoprzybyłym w adaptacji, orientacji w przestrzeni uczelni, rozwiązywaniu problemów życia codziennego oraz uczestnictwie w zajęciach.

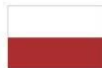
- adaptacyjne programy wprowadzające do życia akademickiego i społecznego w Portugalii.

2. Biuro ds. Wsparcia Międzynarodowego Studenta (Gabinete de Apoio ao Estudante Internacional):

Działa jako główny punkt kontaktowy dla studentów zagranicznych i migrantów. Ułatwia proces rekrutacji, rejestracji, legalizacji pobytu, uznania kwalifikacji z innych krajów, a także integracji w życiu uczelni. Biuro oferuje wsparcie w języku portugalskim, angielskim i hiszpańskim.

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

3. Wsparcie psychologiczne i socjalne:

Uczelnia oferuje bezpłatne wsparcie psychologiczne dla studentów, ze szczególnym uwzględnieniem wyzwań adaptacyjnych, emocjonalnych i kulturowych, których mogą doświadczać studenci z doświadczeniem migracyjnym. Migranci mogą korzystać z bezpłatnych konsultacji psychologicznych prowadzonych przez wykwalifikowanych specjalistów z Wydziału Psychologii. Uczelnia uwzględnia traumatyczne doświadczenia uchodźców i ich wpływ na proces uczenia się oraz adaptację.

4 . Wsparcie finansowe i materialne:

ULP umożliwia ubieganie się o stypendia socjalne i edukacyjne dla studentów w trudnej sytuacji ekonomicznej, w tym uchodźców. Wspiera również poprzez dostęp do taniego zakwaterowania w akademikach, bezpłatnych posiłków oraz zbiorów odzieży i materiałów edukacyjnych organizowanych na kampusie.

5. Projekty Erasmus+ i współpraca międzynarodowa:

ULP aktywnie uczestniczy w projektach międzynarodowych (Erasmus+, KA2, Horizon Europe), także w zakresie integracji migrantów i uchodźców, współpracując z uniwersytetami i organizacjami społecznymi w Europie i poza nią.

6. Inkluzyjne podejście do kształcenia:

Uczelnia rozwija inkluzyjne metody nauczania, promujące równość szans w dostępie do edukacji. Zajęcia prowadzone są z uwzględnieniem różnorodności kulturowej i językowej studentów, co wpływa na zwiększenie ich zaangażowania i sukcesu akademickiego.

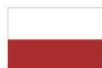
7. Działania na rzecz wielokulturowości i dialogu społecznego:

ULP organizuje wydarzenia międzykulturowe (festiwale, wystawy, debaty), które promują szacunek dla różnorodności i ułatwiają wymianę doświadczeń między studentami różnych narodowości, w tym migrantami i uchodźcami.

Uniwersytet Lusófona w Porto stanowi przykład instytucji akademickiej, która skutecznie łączy wysoką jakość kształcenia z etosem integracji społecznej i międzykulturowej otwartości. Dzięki zaangażowaniu w działania wspierające migrantów i studentów w trudnej sytuacji, uczelnia wzmacnia swoją rolę jako przestrzeń solidarności i budowania wspólnoty międzykulturowej.

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zaangażowane jednostki i partnerzy:

1. Wydziały i instytuty uczelni:

W działania na rzecz migrantów zaangażowane są zwłaszcza:

- **Wydział Nauk Społecznych, Edukacji i Psychologii** – realizujący badania i interwencje psychopedagogiczne,
- **Wydział Prawa** – oferujący pomoc prawną i współpracujący z organizacjami wspierającymi uchodźców,
- **Instytut Studiów Lusofonicznych i Międzykulturowych** – promujący dialog międzykulturowy oraz współpracę z krajami portugalskojęzycznymi w Afryce i Ameryce Południowej.

2. Samorząd studencki i koła naukowe:

Aktywnie uczestniczą w organizacji działań integracyjnych, dni kultury, warsztatów językowych i wydarzeń wspierających dialog międzykulturowy. Działania te tworzą przyjazną atmosferę i przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu.

3. Organizacje zewnętrzne i NGO:

ULP współpracuje z organizacjami społecznymi, takimi jak:

- **JRS Portugal** (Jezuicka Służba Uchodźcom) – w zakresie integracji uchodźców i studentów w trudnej sytuacji,
- **Câmara Municipal do Porto (Urząd Miasta Porto)** – przy realizacji lokalnych programów integracyjnych,
- **ACM (Alto Comissariado para as Migrações)** – w ramach projektów finansowanych przez państwo portugalskie i UE.

4. Kadra akademicka i administracyjna:

Nauczyciele akademicki są przeszkoleni w zakresie pracy z grupami zróżnicowanymi kulturowo. Administracja stosuje uproszczone procedury przyjmowania i integracji migrantów, np. elastyczność w uznawaniu dokumentów z krajów ogarniętych konfliktem.

Innowacyjne działania integracyjne:

- **Dni Kultur (Dias das Culturas):** coroczne wydarzenie, podczas którego studenci z różnych krajów prezentują swoją kulturę, kuchnię i tradycje.
- **Warsztaty antydyskryminacyjne:** prowadzone przez ekspertów z zakresu praw człowieka i edukacji międzykulturowej.
- **Kursy akademickie nt. migracji i praw uchodźców:** dostępne zarówno dla studentów, jak i uczestników zewnętrznych.